

Табела 5.2. Спецификација предмета *Проучавање античких филозофских извора*

Студијски програм: ОАС класичних наука			
Назив предмета: <i>Проучавање античких филозофских извора</i>			
Наставник/наставници: доц. др Сандра Шћепановић, проф. др Дарко Годоровић			
Статус предмета: изборан			
Број ЕСПБ: 8			
Услов: нема.			
Циљ предмета Упознавање са природом разноврсних извора за античку филозофију, са њиховим садржајем и језичко-стилским одликама, као и са њиховим положајем унутар укупне античке књижевности и значајем за развој различитих научних дисциплина.			
Исход предмета Оспособљавање студената да самостално читају и проучавају античке филозофске изворе као и да разумеју централне теме и питања којима се баве ова античка дела.			
Садржај предмета			
<p><i>Теоријска настава.</i> 1. Извори за античку филозофију – уводно предавање: преглед садржаја предмета и методологија рада. — 2. Пресократска филозофија: модерне збирке фрагмената. Биографски и доксографски извори (Диоген Лаерције, Аецције). Платон и Аристотел као извори за пресократску филозофију. Цитати фрагмената: Плутарх, Секст Емпирик, хришћански писци, неоплатоничари (Симплиције). — 3. Митско-филозофски садржаји: космолошке теме код Хомера и Хесиода. Ферекид са Сира. Орфичке космогоније. — 4. Почети грчке филозофске прозе: јонски филозофи природе. Прозни списи <i>περὶ φύσεως</i>. Одлике језика. — 5. Филозофски стихови и заговетке: Ксенофан и Хераклит. Поетика ране грчке филозофије. — 6. Филозофске поеме: Парменид, Емпедокле, Лукреције. Структура поема. Одлике језика. Метар. — 7. Филозофски парадокс: Зенонова одбрана Парменидовог учења. — 8. Античка филозофија и мистичка учења: Питагорејци, Орфици, Емпедокле. Проблем извора за езотерична учења. — 9. Демокритове етичке изреке. Питање аутентичности. — 10. Софисти и развој реторике и граматике. — 11. Папирусни извори за рану грчку филозофију: Дервени папирус, Стразбуршки папирус, Папируси из Херкуланума. — 12. Колоквијум. — 13. Сократ и сократици. Извори за познавање Сократовог учења (Платон, Ксенофонт). — 14. Платон. Сократовско наслеђе у Платоновој филозофији. Платоново учење о души и идејама. Карактеристике Платоновог филозофског мита. — 15. Платон (наставак). Структура и језичко-стилски регистри Платоновог дијалога. — 16. Аристотел. <i>Corpus Aristotelicum</i>, проблеми рукописног наслеђа, античка издања и коментари. „Великоатички“ („протокојна“) као медиј филозофске и научне прозе. Теофрастови <i>Карактери</i>. — 17. Аристотел (наставак). Структура и основна начела Аристотеловог филозофског система. <i>Метафизика</i> и <i>Физика</i> као извори за познавање доплатонске филозофије и Платонових <i>ἄγραφα δόγματα</i>. — 18. Аристотел (наставак). <i>Поетика</i>, теорија песничких жанрова; историја и теорија трагедије. — 19. Стоицизам. Начела стоичке филозофије. Стоичка граматика и филологија. Књижевна форма и језик стоичке прозе (Сенека, Епиктет, М. Аурелије). — 20. Епикурејство. Епикурово космолошко и етичко учење. Филозофска епистографија, језик и стил Епикурових писама. — 21. Цицеронова филозофска проза као извор за познавање историје грчке филозофске мисли. Цицеронови преводи Платона. — 22. Неоплатонизам. Плотин, Порфирије, Јамблих, Прокло. Порфиријев издавачки, биографски и коментаторски рад. — 23. Црквени оци (Климент, Хиполит, Августин), као извор за познавање античких филозофема и чувари изворне грађе (фрагменти). Боетије као преводилац и коментатор. — 24. Колоквијум.</p> <p><i>Практична настава.</i> Читање изабраних одељака из античких извора који се дискутују у оквиру теоријске наставе.</p>			
Литература			
<p>J. L. Ackrill, <i>Aristotle the Philosopher</i>, Oxford 1981. — A. H. Armstrong (ed.), <i>Plotinus: Enneads</i>, 7 vols., Cambridge, MA/ London 1967 (Loeb Classical Library) 1969-1988. — H. von Arnim (ed.), <i>Stoicorum veterum fragmenta</i> i-iii, Leipzig 1903-1905 (rpt. München 2004). — J. Barnes, <i>Aristotle</i>, Oxford 1982. — I. Bekker (ed.), <i>Aristotelis opera</i>, Berlin 1831-1870 (rpt. 1960-1987). — G. Betegh, <i>The Derveni Papyrus. Cosmology, Theology and Interpretation</i>, Cambridge 2004. — T. C. Brickhouse, N. D. Smith (eds.), <i>Plato's Socrates</i>, New York/Oxford 1994. — J. Burnet (ed.) <i>Platonis opera</i>, 5 vols., Oxford 1900-1910. — C. Collobert et al. (eds.), <i>Plato and Myth: Studies on the Use and Status of Platonic Myths</i>, Leiden/Boston 2012. — A. H. Coxon, <i>The Fragments of Parmenides</i>, Las Vegas/Zurich/Athens 2009. — H. Diels, <i>Die Fragmente der Vorsokratiker</i> i-iii, Berlin 1903. — H. Diels, <i>Doxographi Graeci</i>, Berlin 1879. — E. K. Emilsson, <i>Plotinus</i>, New York 2017. — G. F. Else, <i>Plato and Aristotle on Poetry</i>, London 1986. — M. Garani, <i>Empedocles Redivivus: Poetry and Analogy and Empedocles and Lucretius</i>, New York/London 2007. — S. Halliwell, <i>The Aesthetics of Mimesis: Ancient Texts and Modern Problems</i>, Princeton/Oxford 2002. — B. Inwood, <i>The Poem of Empedocles</i>, Toronto 2001. — C. Kahn, <i>The Art and Thought of Heraclitus</i>, Cambridge 1979. — G. S. Kirk, J. E. Raven, M. Schofield, <i>The Presocratic Philosophers</i>, Cambridge 1983. — A. A. Long, D. N. Sedley (eds.), <i>The Hellenistic Philosophers</i> i-ii, Cambridge 1987. — A. Laks, G. Most, <i>Early Greek Philosophy</i> i-ix, Cambridge, MA 2016. — D. Marković, <i>The Rhetoric of Explanation in Lucretius' De Rerum Natura</i>, Leiden 2008. — A. Martin, O. Primavesi, <i>L'Empédocle de Strasbourg</i>, Berlin 1999. — J. G. F. Powell (ed.), <i>Cicero the Philosopher: Twelve Papers</i>, Oxford 1995. — C. Riedweg, <i>Pythagoras. Leben, Lehre, Nachwirkung</i>, München 2002. — J. M. Rist, <i>The Stoics</i>, Cambridge 1978. — <i>The Cambridge Companion to Early Greek Philosophy</i>, A. A. Long (ed.), Cambridge 2006. — G. Vlastos, <i>Socrates: Ironist and Moral Philosopher</i>, Cambridge 1991. — C. Wilson, <i>Epicureanism</i>, Oxford 2015.</p>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 90	
Методе извођења наставе Предавања, вежбања.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	30	усмени испит	70